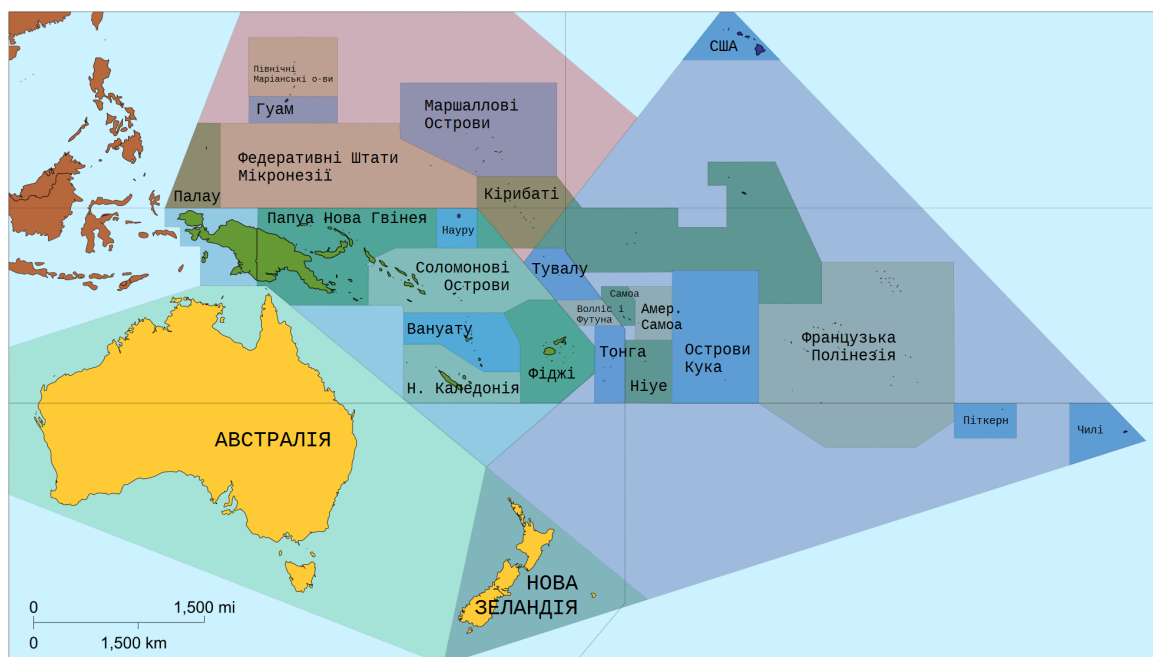
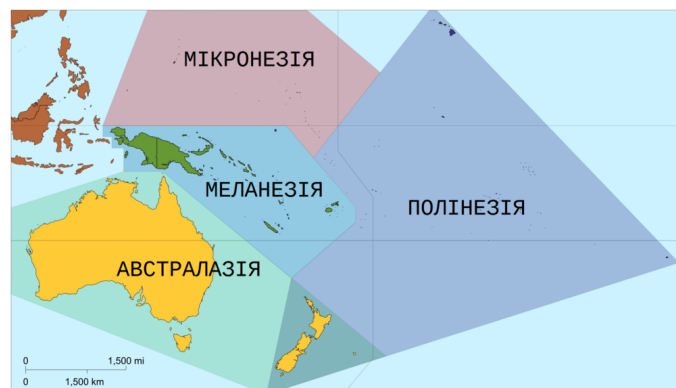

Мікронезія, Меланезія, Полінезія

Океанія – загальна назва для тисяч островів та атолів Тихого океану. Регіон Океанію поділяють на групи островів, тобто субрегіони, на основі етнічного походження їхніх мешканців. На картосхемі, крім Австралії і Нової Зеландії, позначено ще три субрегіони – Мікронезію, Меланезію і Полінезію.

Межі субрегіонів враховують кордони утворених на островах країн. На політичній карті цього регіону – 14 суверенних держав і майже стільки ж залежних територій.

Мікронезія («дрібні острови») – центральна й найменша за площею суходолу частина острівної Океанії, розташована найближче до Азії. Це понад 1,5 тисячі дрібних островів переважно вулканічного походження. Там розташовано 5 суверенних держав та 3 залежні території США. Найбільші за людністю – Федеративні Штати Мікронезії і Гуам.

Меланезія («чорні острови») – західна й найбільша за площею суходолу частина Океанії. У субрегіоні є 4 суверенні держави, а також залежні території Франції (Нова Каледонія). Понад 85 % площі суходолу Меланезії припадає на країну Папуа-Нова Гвінея з населенням майже 8 млн осіб.

Полінезія («багато островів») – східна й найбільша за акваторією частина Океанії, що складається з кількох сотень островів вулканічного та коралового походження. Є 3 суверенні держави (Самоа, Тонга та Тувалу) та 8 залежних територій, які перебувають під контролем різних країн.

Участь країн у міжнародному поділі праці визначає низка чинників:

1) **економіко-географічне положення**, що характеризується віддаленістю цих країн від розвинених країн світу, основних торговельних шляхів і навіть одна від одної, проте у стратегічно важливому місці Океану;

2) **колоніальне минуле** (розвитку набули вигідні колоніальним державам види економічної діяльності (вирощування кокосової пальми);

3) **обмеженість природних ресурсів** у більшості країн:

на островах вулканічного або коралового походження майже немає корисних копалин (вирізняються запасами мінеральної сировини тільки материкові острови Меланезії); переважає субекваторіальний, тропічний і субтропічний клімат; населення потерпає від природних катаклізмів (землетруси, виверження вулканів, цунамі, циклони з тайфунами і сильними дощами, посухи); бідні пористі ґрунти на коралових островах і високої родючості на вулканічних; обмежені ресурси прісної води; унікальні рекреаційні ресурси; великий природно-ресурсний потенціал Світового океану;

4) **обмежений працересурсний потенціал**, дефіцит висококваліфікованих фахівців: невелика чисельність населення, II тип відтворення, але від'ємне сальдо міграцій; відчутний дефіцит трудових ресурсів;

5) **залежність від фінансової допомоги** держав і міжнародних організацій.

Зважаючи на ці чинники розвитку країн, визначаємо первинний сектор як домінуючий у структурі їхньої економіки.

Основні потреби населення забезпечує сільське господарство. Вирощують традиційні види місцевого продовольства: хлібне дерево, батат, таро, ямс, банани.

Бульбоплідні культури не лише вживають у їжу, а й використовують у виробництві крохмалю, борошна, спирту, цукру. Основною **товарною** сільськогосподарською культурою островів є кокосова пальма, а товарною – копра (виробляють з горіхів кокосової пальми й використовують у харчовій промисловості). Копру та кокосові горіхи експортують більшість країн Океанії. У країнах Мікронезії вирощують на експорт тропічні овочі та фрукти: банани, ананаси, папаю, хлібне дерево, кавуни, томати, баклажани тощо. Низка країн відома прянощами: стручковий та червоний перець вирощують на Маршаллових Островах, ваніль – у Французькій Полінезії, імбир та чорний перець – на островах Тонга. Мешканці розводять домашню птицю, свиней, кіз і навіть утримують корів. Деякі країни експортують м'ясні консерви (Вануату).

Основу економіки більшості країн Океанії становить також рибальство. Найпопулярнішим є промисел тунця, а також креветок, омарів, крабів. У деяких країнах (Фіджі, Науру, Самоа) працюють рибопереробні заводи, що виробляють на експорт рибні консерви, є морські ферми з розведення їстівних моллюсків (Кірибаті, Маршаллові Острови). Тонга, Маршаллові Острови, Французька Полінезія спеціалізуються на вирощуванні перлин. Володіючи величезними виключними економічними зонами і не маючи великого рибальського флоту, уряди країн Океанії видають ліцензії на право вилову риби суднам інших держав (в основному Японії, Тайваню, США), що значно поповнює державний бюджет.

Гірничодобувна промисловість найрозвиненіша в Меланезії – у Папуа-Новій Гвінеї, Науру, Новій Каледонії. Вона контролюється капіталом США, Франції, Великої Британії, Японії, Австралії. У цих країнах розвинуті лісозаготівля та лісовий промисел.

Виробництва **вторинного сектора** в більшості країн – це традиційні кустарні промисли та ремесла: виготовлення прикрас із перлин, сувенірів із мушель, деревини. Промисловий розвиток острівних країн стримує нестача і сировини, енергоносіїв і трудових ресурсів. Постачання електроенергії підприємствам у багатьох країнах здійснюється дрібними тепловими станціями і різноманітними енергоустановками, оскільки переважна їх частина працює на привозному паливі. Лише деякі острови мають можливості для виробництва гідроенергії (наприклад у Папуа-Новій Гвінеї), проте не вистачає фінансових ресурсів і технічного досвіду.

Упродовж останніх десятиліть зростає роль окремих складових **третинного сектора економіки**. Передусім це міжнародний туризм. На туристів очікують дайвінг (підводне плавання), кайтсерфінг, віндсерфінг, парасейлінг, спортивна риболовля, яхтинг. Популярними туристичними напрямками є острів Гуам (США), Маршаллові Острови, Тонга, Північні Маріанські острови (США), Фіджі. Туризм приносить чверть ВВП Французькій Полінезії (понад десять острівних курортів, найвідоміші – острови Таїті та Бора-Бора). Відвідують тихоокеанські острови переважно туристи з Нової Зеландії, Австралії, Японії, США.

Традиційно значна частка зайнятих працює в державному управлінні. Крім того, жителі деяких держав і залежних територій зайняті обслуговуванням військово-морських та військово-повітряних баз США та Франції. Фінансовий вплив на розвиток регіону мають компанії Австралії, Японії, США, Франції.

Обсяг імпорту, зважаючи на кількість населення, невеликий. Імпортують переважають продовольчі й промислові товари, транспортні засоби, енергоносії, хімікати, окремі країни – питну воду.